

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis

In Quatuor Partes Distributæ

In qua de Incarnatione Verbi & Mysteriis vitæ Christi, nec non de
Sacramentis in genere & singulis in specie succinctè & dilucidè tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1675

Qu. IV. De reliquis signis antecedentibus Indicium universale.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72963](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72963)

Moxque subditur: *Et corpora eorum jacebunt in plateis civitatis magna, ubi & Dominus eorum crucifixus est; scilicet per tres dies & dimidium, & corpora eorum non sinent poni in monumentis, & inhabitantes terram gaudebunt super illos..... quoniam hi duo propheta cruciaverunt eos, qui habitabant super terram.*

Ac sub-
quens resus-
citatio glo-
riosag, in
calum as-
censo.

Postea ibidem subditur eorum resuscitatio & glorificatio: *Et post dies tres & dimidium spiritus vita à Deo intravit in eos, & steterunt super pedes suos, & timor magnus cecidit super eos, qui viderunt eos. Et audierunt vocem magnam dicentem eis: Ascendite huc. Et ascenderunt, per dotem agilitatis, in calum in nube: & viderunt illos inimicorum eorum. Et in illa hora factus est terra motus magnus & decima pars civitatis cecidit: & occisa sunt in terra motu nomina hominum septem millia, & reliqui in timorem sunt missi, & dederunt gloriam Deo celi. De quibus præterea nil superest dicendum. Si quæ in verbis præfatis occurrerit dubitatio videri poterunt Interpretes.*

Cum horri-
bili terra
motu.

QUÆSTIO IV.

De reliquis Signis antecedentibus Iudicium universale.

32.
Iudicium
antecedet
Evangelii
prædicatio
ac successiva
receptio
per totum
mundum,

P R I M U M inter signa alia iudicium extremum antecedentia ponitur, tum à veteribus Patribus, tum à recentioribus Doctoribus prædicatio Evangelii per totum mundum. Omnibus enim Gentibus & Nationibus successivè ac temporibus divinæ providentiæ opportunis annuntiandus est Christus, atque etiam recipiendus, eatenus saltem, quod ubique aliquanto tempore vigeat ac prævaleat publicum fidei Christianæ exercitium: ut impleatur promissa Christo omnium Gentium hereditas *Psal. 2. Dabo tibi Gentes hereditatem tuam, & possessionem tuam terminos terræ. Psal. 71. Dominabitur à mari usque ad mare, &c. omnes Gentes servient ei. Psal. 85. Omnes Gentes quascumque fecisti venient & adorabunt coram te Domine &c. Et Apoc. 7. describuntur electi ex omnibus gentibus, populis & linguis. Denique Matth. 24. dicitur: *Et prædicabitur Evangelium hoc in universo orbe in testimonium omnibus Gentibus; & tunc veniet consummatio.* Quod etiam Chrysostomus, Theophylactus & nonnulli alii explent de consummatione seu destructione Jerosolymitana; tamen Patres passim & Interpretes intelligunt, saltem principaliter, simul de consummatione sæculi, de qua præcesserat interrogatio Discipulorum: *Quod signum adventus tui, & consummationis sæculi.* Sanè ipsis temporibus Apostolorum Evangelium quidem jam tum disseminatum erat per plurimas mundi plagas, & radicaliter in virtute feminis per totum orbem, quem vi jacti tum feminis esset aliquando repleturum (ut indicat *August. Epist.**

86.) ob quod ad *Rom. 10.* indicatur jam tum impletura fuisse illud *Psal. 18. In omnem terram exivit sonus eorum &c.* Et ad *Coloss. 1.* dicitur Evangelium prædicari in universa creatura, quæ sub celo est. Propriè tamen & in rigore id verum non erat (prout verificari debent Scripturæ præallegatæ) sed quodam modo loquendi, ut præmissum est; aut per quamdam hyperbolen, prout *Actor. 2.* dicuntur tempore adventus Spiritus sancti fuisse *Jerosolymis habitantes vii. religioſi ex omni natione quæ sub celo est.*

Admisso itaque hoc signo, constat necdum illud ubique factis impletum, ob varias regiones veteribus incognitas, immo etiam recentissimè inventas, in quibus Evangelium necdum est factis plantatum & radicatum. Ex illo tamen posito necdum irrefragabiliter sequeretur iudicium mox postea secuturum: posset enim quis illud ita intelligere, ut consummatio sit ventura tunc, subintellige primùm, id est, non antè, non autem, quasi illo tempore transacto sit brevi secutura consummatio; ut observat *Aug. Epist. 78.* & post eum *Beda in cap. 24. Matth.*

Præter hæc erunt varia signa horribiliora seu plagæ antea non visæ in cælis & elementis, quæ diem istum tremendum prænuntiabunt tamquam mox instantem. Sic ut enim multimodæ plagæ præcesserunt deletionem Ægyptiorum in mari rubro, variaque prodigia & flagella destructionem Jerosolymitanam, vastationemque populi Judaici (cujus utriusque nationis calamitas & excidium typus est excidii mundi) sic quoque ultima tribulatio multis tribulationibus prævenietur, priusquam scilicet extrema severitas in respiscere nolentes stringatur. Quas quidem plagas indicat Scriptura *Matth. 24. Marci 13. Lucæ 21. Apoc. 6. 8. 9. & 16.* & alibi. Eas fuse delineat *Lefsius lib. 13. de perfect. divin. cap. 18.* ubi num. 105. contendit, & optimè à *Ribera* ostensum asserit, plagas istas horrendas, quæ in Apocalypsi referuntur, non solum allegoricè seu mysticè, sed etiam historicè & secundum litteram esse intelligendas. Præterea ex *Hieronymo* refert *D. Thomas quest. 73. Supplem. art. 1. & in 4. dist. 48. quest. 1. art. 4.* & *D. Bonav. eadem dist. in Expos. textus dub. 3. quinquagesimæ* extraordinaria signa antecedentia iudicium. Hæc tamen (ait *D. Thomas in Supplem. sup.*) *Hieronymus non asserit, sed in Annalibus Hebræorum se ea scripta reperisse dicit; quæ etiam (magnâ scilicet ex parte) valde parum verisimilitudinis habent. Unde utrum ira se habeant, Deus novit, inquit, D. Bonav. sup.*

In cælis proinde sol obscurabitur. *Matth. 24.* fiet niger tamquam saccus cilicinus, *Apoc. 6.* live per obtentionem densissimarum nubium tenebras generantium, sive per subtractionem divini concursus ne illuminet terram, sive per extraordinarias etiam & prodigiosas eclipses.

LUNA

Qu. V. A quo, ubi, qualiter peragendum sit iudicium universale. 103

In Luna,

Luna non dabit lumen suum *Matth. 24.* ubi defectum scilicet Solis, à quo lumen mutatur. Et ut prædicitur *Apoc. 6.* Luna tota facta est sicut sanguis. Ita enim esse solet, cum defectu luminis solaris obscuratur.

In Stellis.

Stellæ cadent de cælo, ut dicitur *Matthæi 24.* non tantum quatenus propter obscuracionem Solis non lucentis cecidisse videbuntur; sed etiam quia verè cadent de cælo super terram, ut dicitur *Apoc. 6.* quatenus videlicet de summa aëris regione cadent multæ ignitæ faces aut cometæ instar stellarum, sic ut Scriptura loquatur iuxta morem & apprehensionem vulgarem. Quare generaliter virtutes cælorum commovebuntur *Matth. 24.* atraque de suo solito statu deturbabuntur. Eritque obscuratio Solis, lunæ, & stellarum ad tertiam partem, ut significatur *Apoc. 8.* Huc etiam facit, quòd ob hujusmodi indispositiones cæli dicuntur compliandi sicut liber involutus. De quo vide dicta *Part. 1. Tr. 3. disp. 6. quest. 5.*

36.

In aere & ceteris Elementis.

Ad cælorum conturbationem etiam revocari potest inordinatus seu vagus & incertus illorum motus, per intervalla cessatio à motu, perturbatio aëris tanta, ut ipsi cæli commoti appareant. Itaque simili modo erunt in aere insoliti motus & horrenda meteora: in mari similiter & aquis alteratio, infectio, horrendaque perturbatio: in terra denique præter alias plagas, horrendi terræ motus, sic ut omnis mons & insulæ de locis suis sint movendæ *Apoc. 6.* Ubi est sermo de motu antecedente regnum Antichristi. Maximus autem omnium tempore Antichristi futurus describitur *Apoc. 16.* Facta sunt fulgura, & voces, & tonitrua, & terra motus factus est magnus, qualis nunquam fuit, ex quo homines fuerunt super terram, talis terra motus, sic magnus.

QUESTIO V.

A quo, ubi, qualiter peragendum sit iudicium universale?

37.

In ducum peragetur à Christo in divina & humana natura.

DIco I. Certum est iudicium universale peragendum à Christo in humana natura, & secundum naturam, tum divinam principaliter, tum humanam secundariò & ex commissione. Ita omnes Patres & Doctores. Et in primis quòd in humana natura sit peragendum à Christo, patet eo ipso, quòd Christus sit iudicaturus vivos & mortuos, secundum Scripturas passim & Symbola fidei, qui utique humanam naturam tunc non deponet, sed in unitate personæ conjunctam habebit. Deinde idcirco tam signanter dicitur *Dan. 7. Matth. 16. & 24.* Et alibi Filius hominis venturus esse in nubibus cæli ad iudicandum. Idem confirmatur ex dicendis in probatione postremæ partis Conclusionis.

Ex quo præterea evidenter patet iudicium hoc peragendum à Filio Dei, quatenus in loco iudicii unito ipsi naturæ humanæ. Et quidem apparebit in forma corporali gloriosa, ut patet *Matth. 24.* & alibi, & signanter *Act. 1.* ubi Angeli Apostolis intuentibus in cælum eunte seu ascendente Christo, dixerunt: *Sic veniet, scilicet gloriosus & visibilis ad iudicium, quemadmodum vidistis eum euntem in cælum.* Ideoque in forma gloriosa apparebit, non tantum bonis, sed etiam reprobis, ut habet communis doctrina, quam explicans *D. Bonav. 4. dist. 43. art. 1. quest. 3. in corp. ait: Et non erit differentia ex parte apparentis, sed ex parte respicientium: boni enim respicient gloriosam formam cum gaudio & gloria, sed mali cum confusione & pena. Confundentur enim in aspectu eius, & non poterunt ejus sustinere intuitum propter conscientie remorsum, & propter expectationem ferende sententia contra eos: & contra boni oblectabuntur.* Quare etiam videbitur à suis crucifixoribus, juxta illud *Apoc. 1.* *Eccce venit cum nubibus, & videbit eum omnis oculus, & qui cum pupugerunt.* Et *Zachar. 12.* *Aspicient ad me, quem confixerunt.* Et *Matthæi 26.* Christus Caiphæ, & Concilio Judæorum (qui erant reprobi, saltem plerique) dixit: *Amodo videbitis Filium hominis sedentem à dextris virtutis Dei, & venientem in nubibus cali.* Divinitatem tamen Christi soli justi seu beati aspicient, uti est in confesso. Congruum autem erat, ut quoniam iudicandi sunt boni & mali, omnes iudicem suum viderent, in forma quidem servi utriusque, in forma verò Dei soli boni.

38.

In quo apparetur coram populo visibilis omnibus,

Electis quia dem ad gloriam, reprobis ad penam,

39.

Christus iudicabit primariò secundum divinam naturam.

Auctoritas

suprema iudicandi tribus communis, appropriatur quodammodo singulis, præsertim Filio.

40.

Secundariò & ex ab omnia commissione iudicabit Christus secundum humanam.

Secunda pars patet: quia requiritur ad iudicium auctoritas seu potestas; illa autem, sive ad sententiam ferendam, sive ad executionem mandandam, tum in præmio vitæ æternæ, tum in supplicio mortis sempiternæ, principaliter & ex natura sua competit divinitati, sicut ei competit principale, absolutum & independens dominium, quod potestas iudicandi consequitur. Et hac ratione convenit æqualiter toti Trinitati. Per quamdam tamen appropriationem potest tribui Filio, quatenus ei ita convenit sapientia, à qua velut propria ratione actus iudicandi procedit. Nihilominus potest etiam aliâ consideratione attribui ceteris personis, quatenus scilicet ad rectum iudicium præter sapientiam concurret iudicandi potestas seu auctoritas, quæ appropriatur Patri, & zelus iustitiæ seu amor rectitudinis, qui appropriatur Spiritui sancto.

Tertia pars probatur ex *Ioan. 5.* ubi de Patre ait Christus: *Potestatem dedit ei, Filio scilicet, tamquam Filio hominis, iudicium facere, quia Filius hominis est. Act. 10.* *Qui constitutus est à Deo Index vivorum & mortuorum. Matth. 28.* *Data est mihi omnis potestas in cælo & in terra.* Eodemque sensu de Christo etiam quæ homine dicitur in Symbolo Apostolorum: *Inde venturus est iudicare vivos &*